

[Svend Nielsen.]

gørelsen af Millioner af Jøder, maa for alle frihedselskende Mennesker staa som en baade blodig og alvorlig Advarsel om aldrig at lade staa til.

Nazismen er nu slaaet, og vi skal i Dag tage Stilling til Lovforslaget om Erstatning til vort Lands Ofre for Terroren. Men er det ikke samtidig nødvendigt at gøre sig klart, at selv om Nazismen nu har lidt et Nederlag, betyder det jo ikke, at der er givet Garantier for, at saadanne antidemokratiske, folkefjendske Bevægelser aldrig mere genopstaar. Derfor har vi vel alle en Pligt til over for Nazismens Ofre at love dem, at man hver paa sit Felt vil gøre sit til, at det aldrig mere maa gentage sig, og at vi vil være paa Vagt for at sikre og udbygge vort Demokrati og føre en økonomisk Politik, saa at der skabes social Tryghed for alle Befolkninger.

Det var Ødelæggelser og Undertrykkelser, der fulgte i Nazismens Fodspor, og det er ikke mærkeligt, at Folk, der har lidt og kæmpet for, at Friheden skulde sejre, Folk, der har siddet i Lejrene dernede i Tyskland og i Fængslerne, forlanger at faa Garantier for, at Fjenderne af Fremskridtet aldrig mere maa faa Vind i Sejlene.

Naturligvis bliver det ikke Hadet, uanset hvor forstaaeligt det end maatte være, der bliver Ledetraaden i dette Sikringsarbejde. Det maa være Fornuften, og denne maa diktere Fremskridtets Kræfter til at lade Retfærdighed ske Fyldest over for alle uden Undtagelse, der gik Undertrykkernes Ærinde, medens gode Mænd og Kvinder vansmægtede i Fangelejrene. Det bliver vel ikke ud fra Opfattelsen: Øje for Øje og Tand for Tand, men af Hensyn til Demokratiets videre Bestaaen, at vi maa kunne sige til alle Fascismens Ofre: Ingen skal have været i Fængsel og Koncentrationslejr og have lidt dér forgæves, og I, der selv i de sværeste Timer aldrig opgav Troen paa Livet, I maa og skal se de Drømme om en ny og bedre Tilværelse, som blev næret i Fængslerne, ske Fyldest.

Hvis man behandler Loven om Erstatning til Besættelsestidens Ofre i en saadan Aand, er det ligesom det hele faar noget mere Mening og noget mere Indhold, og jeg tror ogsaa, at man med en saadan Opfattelse vil være i Overensstemmelse med mange af de Kvinder, der i Kampaarene indirekte blev Ofre for den nazistiske Terror, de Kvinder, hvis Mænd blev arresteret, og som Aar efter Aar maatte leve i en frygtelig Uvished om den Skæbne, der ventede deres Ægtefælle. Hver Gang Forholdene saavel

herhjemme som ude i Verden undergik en Forandring, var Følgen jo for disse Kvinder fornyet Ængstelse og søvnløse Nætter. Jeg tænker her ikke bare paa de Kvinder, hvis Mænd blev arresteret den 22. Juni 1941, og som i fire lange Aar har gennemlevet denne Uvished, men jeg tænker paa alle de Kvinder, der har maattet gennemleve de samme Forhold.

I selve den Periode, hvor de arresterede og internerede herhjemme endnu sad under de danske Myndigheder, var Forholdet for de omtalte Kvinder alt andet end misundelsesværdigt, og den Optraeden, som den daværende Justitsminister Hr. Thune Jacobsen udviste over for dem, gjorde det ikke bedre. Hans mest almindeligt anvendte Fremgangsmaade under Forhandlingerne med Repræsentanter for de interneredes Hustruer var at fremdrage en Mappe med illegale, kommunistiske Blade, som han havde liggende paa sit Skrivebord, for derefter at anbefale disse Kvinder at rejse hjem og søge at standse den illegale Virksomhed, der blev udfoldet mod Besættelsesmagten. Ved flere Lejligheder begik den daværende Justitsminister Hr. Thune Jacobsen endog den Taktløshed at konversere disse Kvinder om den Fare, der var for deres Mænds Hoveder.

Der er tidligere under Debatten om dette Lovforslag gjort opmærksom paa, at Forholdene økonomisk for de interneredes Hustruer hele Tiden har været ordnet paa en absolut tilfredsstillende Maade, og en Del har takket for, at Ordningen har været saa god. Jeg vil dog tillade mig at gøre opmærksom paa, at i den første Periode af Interneringstiden var Ordningen for disse Kvinder alt andet end god. Den var i allerhøjeste Grad præget af Tilfældigheder, den var i allerhøjeste Grad præget af, hvordan de enkelte Kommuner skønnede. Her var der saa store Differencer, at for en Del af disse Kvinder var det kun med Nød og næppe de kunde klare Dagen og Vejen. Det var under alle Omstændigheder vanskelige Forhold for disse Lag af Medborgere. Jeg synes, at ogsaa de fortjener — der har ved forskellige Lejligheder været rettet en Tak til andre Kredse for deres Holdning under Besættelsen — ogsaa disse Kvinder fortjener, at der herfra lyder en Tak til dem for den beundringsværdige Maade, de har taget de haarde Aar paa.

Men Tak gør det ikke alene. Ogsaa til dem maa man kunne sige, at saadan en Tid skal under ingen Omstændigheder komme tilbage. Egentlig synes jeg, at disse Kvinder havde fortjent en særlig Plads i denne Lov-